

АНАЛІЗ РИНКІВ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ: В ПЕРІОД ЕКОНОМІЧНИХ ТА ГЕОПОЛІТИЧНИХ ЗМІН

*Курило І.І., здобувач вищої освіти,
ivanovihckyrilo@gmail.com*

*Бондаренко К.М., здобувачі вищої освіти,
kostiantyn.bondarenko1@gmail.com*

*Наукові керівники: Криворучко О.М., проф., д.е.н.
Харківський національний автомобільно-дорожній Університет
Mgr Julia Klimek, assistant
Щецинський Університет (Uniwersytet Szczeciński)*

У світлі нинішніх подій, які відбуваються у світі важливо зазначити, що аналіз ринку праці в таких країнах як Україна та Польща є надважливою задачею для людей. «Чому?»

— Через повномасштабне вторгнення РФ на територію України значна кількість людей були вимушені покинути свою країну (в більшості працездатне населення (молоді хлопці, дівчата)). (За даними на літо 2023 року територію України покинуло приблизно 8 млн. осіб,)

— Всі ці біженці, в більшості своєму на березень місяць 2022 року опинилися у Польщі, більша частина з яких там і асимілювалися. (Нині відомо про те, що на території Польщі перебувають приблизно 1.1 млн громадян України віком 18-60 років) [1]

Що це значить для України?

— Демографічна криза

Ще до початку повномасштабного вторгнення у новинах та в українському суспільстві була актуальна тема демографічної кризи. Нині багато соціальних виплат беруться із податків яке сплачує працездатне населення. Простими словами, одна людина яка працює офіційно та сплачує податки утримує приблизно 3-х не працюючих людей.

— Великі податки для бізнесу/людей.

На жаль, під час війни, коли влада повинна надавати пільги, допомогу у працевлаштуванні, знизити податки — вона(влада) цього не робить. Навпаки, велика частина підприємств зупинили свою роботу через війну, або було знищені. Сотні, тисячі людей zostалися без роботи, без можливості прогодувати себе. Україна є країною лідером серед найбільших податків у Європі. Нині в Україні

прожитковий мінімум на одну людину становить станом 2023 рік 2589 грн. Це при тому, що ціна на долар, піднялася майже у двічі. З приблизних 27 грн за 1 долар (до 24 лютого 2022) до приблизних 37 грн за 1 долар. (Курс за даними НБУ (Національний Банк України)). [2]

— Відтік робочої сили та молоді.

Усім нам відома фраза про те, що: «Майбутнє за молоддю». Більша частина молоді виїхали за кордон, також багато молодих хлопців та дівчат служать у лавах ЗСУ (та інших спец. групах). Це все не ліпшим чином відіграє на нашій, і до війни слабкій економіці. Вже зараз говорять про те, що у людей яким зараз 40-45 років не варто розраховувати на пенсію від держави. [3]

В свою чергу, Польща отримала великий приплив українських біженців, більшість з яких була працездатною. Через швидкість розвитку подій на початку війни на території України польський ринок праці був вимушений швидко адаптуватися до нових умов.

Війна в Україні стала не тільки гуманітарною трагедією, але і економічним викликом для всієї Європи.

Польща не тільки надала Україні різні види підтримки, але і прийняла і інтегрувала велику кількість українських біженців, які втекли від війни. За даними Міністерства сім'ї, праці і соціальної політики Польщі, станом на 1 липня 2023 року в Польщі перебувало близько 1,2 мільйона українських біженців, що становить 3% населення Польщі.

Ці події були великим викликом для їх соціальної та економічної системи, бо більшість біженців потребували допомоги з:

- А) Розміщенням
- Б) Реєстрацією та легалізацією свого перебування
- В) Працевлаштуванням
- Г) Фізичним та моральним станом здоров'я

Такий великий вплив біженців міг паралізувати усі держустанови Польщі та зупинити економіку.

Також згодом це могло б створити загрозу у працевлаштуванні громадян Польщі через велику конкуренцію з боку працездатних громадян України.

Через швидкий розвиток подій польський уряд мусив швидко адаптувати ринок праці під нові умови, що призвело до ухвалення надання ідентифікаційного номеру PESEL UKR усім українцям перетнувшим кордон Польщі після 24 лютого 2022 року 12 березня

2022 року.

Це дозволило українцям легально перебувати на території Польщі, та відкрило доступ до офіційного працевлаштування на тих самих умовах, що доступні громадянам Польщі. [4]

В результаті цих змін у польському суспільстві з'явилися нові виклики і питання. Як ці зміни вплинули на вимоги до працюючих та тих, хто шукає роботу? Чи стала конкуренція на ринку праці більшою через значний приплив українських працівників?

Зокрема, чи змінились вимоги до кандидатів щодо:

А) Кваліфікацій та навичок?

Б) Знання мови та комунікативних навичок?

В) Специфічних вимог, пов'язаних із сферою діяльності?

Г) Соціальної та культурної адаптаційності?

Подібно до цього, як зміни у ринку праці вплинули на місцевих працівників?

Чи виникли труднощі в здобутті роботи для громадян Польщі через збільшену конкуренцію з боку українських працівників?

Та як українці і поляки взаємодіють та співпрацюють на новому ринку праці, створеному в умовах великого міжнародного міграційного потоку? [5]

Ці питання стають важливими для розуміння динаміки ринку праці в умовах глобальних змін і викликів, які супроводжують гуманітарні та економічні кризи.

— Можна згадати також про те як Польський бізнес проявляє зацікавленість в українцях, не тільки як у робочій, кваліфікованій силі, але як у платоспроможних покупців. Яким чином?

А саме тим, що з'являються вивіски українською мовою, у терміналах багатьох магазинів на чолі із міжнародною англійською мовою, та звісно ж польською з'являється українська.

Український бізнес також розвивається та адаптується до умов розвитку у Польщі. Такі гіганти як: «Нова Пошта», «Lviv Croissants», «Universal Bank(Monobank)» відкривають нові філії. [6]

Загалом, дивлячись на ситуацію у якій опинилися обидві наші країни (Україна та Польща). Можна констатувати той факт, що ми впоралися із тими надскладними економічними, соціальними, політичними викликами які були кинуті нашим країнам. Ринок праці зазнав значних змін. Він постійно еволюціонує через різноманітні фактори, такі як технологічний прогрес, соціальні зміни, економічні трансформації та глобалізація. Нові технології створюють нові види

робіт і одночасно змінюють вимоги до працівників. Деякі професії стають менш важливими чи зникнуть, а інші - набувають популярності.

Гнучкість у робочому часі та місці зробила роботу з віддалених місць більш поширеною, що дозволяє людям працювати з будь-якого місця з доступом до Інтернету. Також зростає популярність фрілансу та гіг-економіки.

Такі зміни вимагають від працівників нових навичок, таких як цифрова грамотність, вміння адаптуватися до нових технологій та швидко вчитися. Крім того, компанії звертають більше уваги на м'які навички, такі як комунікація, креативність та спроможність працювати в команді.

Обидві держави отримали як мінуси від цього, так і великі плюси на перспективу.

Література.

1. Как война повлияла на польский рынок труда. *In Poland*. URL: <https://in-poland.com/kak-vojna-povliyala-na-polskij-rynok-truda/>
2. Ukrinform. Офіційний курс долара на 24 лютого перевищив 29 гривень. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3410546-oficijnij-kurs-dolara-na-24-lutogo-perevisiv-29-griven.html#:~:text=Офіційний%20курс%20гривні%20до%20долара,9039%20грн%20за%20євро%20напередодні.>
3. Сорокалітнім на пенсію вже можна не розраховувати? - BBC News Україна. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58343417>
4. Обов'язковий PESEL UKR для українців в Польщі: коли нові правила вступлять в силу и як оформити документ. *Visit Ukraine - RULES OF SAFE VISIT TO UKRAINE*. URL: <https://visitukraine.today//blog/1400/mandatory-pesel-ukr-for-ukrainians-in-poland-when-the-new-rules-will-come-into-force-and-how-to-issue-the-document>
5. Ilu uchodźców z Ukrainy mieszka w Polsce? Znamy najnowsze dane. *RMF24 - Najbliżej faktów - Wydarzenia z Polski i Świata*. URL: https://www.rmf24.pl/raporty/raport-wojna-z-rosja/news-ilu-uchodzcow-z-ukrainy-mieszka-w-polsce-znamy-najnowsze-dan,nId,6890477#crp_state=1
6. Monobank виходить на польський ринок: як це буде та що він пропонує. *Новини України - останні новини України сьогодні - УНІАН*. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/monobank-stereo-by-mono-monobank-zapuskaye-proekt-u-polshchi-12250065.html#:~:text=Офіційний%20запуск%20запланований%20на%20кінець,моделлю%20banking%20as%20a%20service.>